

Fonetiikkaa
suomenopettajille

Mitä koartikulaatio on?

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

 Kielibuusti
Språkboost

Artikulaatiosta koartikulaatioon

artikulaatio = ääntäminen

- Puhuja pyrkii luontaisesti mahdollisimman taloudelliseen puheentuottoon, jolloin säästetään liikettä ja energiaa.
- Tärkeintä ei ole puheen täydellinen erottelevuus, vaan ymmärretyksi tuleminen.
- Koartikulaatio tarkoittaa sananmukaisesti myötä-ääntämistä.

Koartikulaatio

- Koartikulaatio tarkoittaa äänten foneettisten piirteiden muokkautumista ympäröivien äänteiden mukaan.
- Kielentutkimuksen puolella puhutaan myös assimilaatiosta, jolla viitataan suunnilleen samaan ilmiöön.
- Koartikulaatio liittyy mm.
 - soinnillisuuteen
 - artikulaatiopaikkaan
 - vokaaliharmoniaan.

Esimerkkejä koartikulaatiosta 1/2

Sananloppuinen /n/ koartikuloituu
klusiilien /ktp/ ja nasaalin /m/ edellä

pojan koira [poja**ŋ**koira]

talon takana [tal**o**ntakana]

Liisa on poissa [liisa**o**mpois:a]

talonmies [tal**o**mmies]

Esimerkkejä koartikulaatiosta 2/2

[n]-äänteen koartikulaatiota tapahtuu myös muiden konsonanttien edellä:

Liisan laituri [li:sallaituri]

äidin rekka [æidirrek:a]

Virtanen juo vettä [vɪrtane**j**juovet:æ]

kenen vieressä [kene**v**vieres:æ]

Reduktio

- Jatkuvassa puheessa jokainen yksittäinen äänne ei äänny selkeästi.
- Tapahtuu reduktiota, eli äänneet heikkenevät tai katoavat.
- Vokaalit ääntyvät keskisempinä, lähempänä neutraalia keskivokaalia.
- Kielissä on suuria eroja siinä, miten vahvasti ne redusoivat äänneitä.

Tekijät

Päivi Virkkunen ja Yrjö Lauranto

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

 Kielibuusti
Språkboost

©2022 Päivi Virkkunen ja Yrjö Lauranto
Fonetiikkaa suomenopettajille -oheismateriaali, elokuu 2022,
jonka tekijät ovat Päivi Virkkunen ja Yrjö Lauranto, on
lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -
lisenssillä](#). Materiaali on saatavilla osoitteessa kielibuusti.fi.